

ПЕРЕДУМОВИ РОЗРОБКИ КОМФОРТНОГО ДИТЯЧОГО ОДЯГУ З УРАХУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ШКОЛЯРІВ

В статті проаналізовані фактори, які впливають на комфортність дитячого одягу. Проаналізовано сучасний стан здоров'я 1066 школярів м. Хмельницького. Поміж виявлених відхилень перше місце посідають хвороби верхніх дихальних шляхів, друге – хвороби опорно-рухового апарату, третє – органів травлення. Важливий вплив на здоров'я школярів мають порушення режимних моментів та психоемоційні перевантаження.

The paper analyzed the factors affecting the comfort of children's clothing. The modern state of health of 1066 schoolchildren in Khmelnytsky. Among the detected deviations first occupy the upper respiratory tract disease, the second – diseases of musculoskeletal system, the third – the digestive system. Important impact on health of schoolchildren has moments of regime violations and psychoemotional overload.

Ключові слова: школярі, адаптація, комфортний одяг, фізичне здоров'я, захворюваність.

Постановка проблеми

Політичні й економічні перетворення, що відбуваються в Україні, викликають потребу в соціальній адаптації молодого покоління до життя в сучасних умовах, у тому числі актуальною задачею для швейного виробництва є проектування дитячого одягу, яке максимально відповідає розмірам та формі дитячої фігури. У цьому плані важливим є виховання гармонійно розвинутих та здорових дітей. Але протягом останніх років у нашій країні склалася негативна ситуація зі станом здоров'я дітей усіх вікових груп [1, 2].

Теперішня ситуація – це наслідок соціально-економічної перебудови суспільства, незадовільних умов життя великої частки населення, екологічного несприятливого стану оточуючого середовища, що знижує компенсаторно – пристосувальні можливості дитячого організму та його опірності до дії різних шкідливих факторів [3]. Особливої уваги в наш час заслуговують діти шкільного віку, стан здоров'я яких значно погіршується протягом шкільного навчання [4].

Важливу роль відіграють психологічні і морально-естетичні аспекти при підборі одягу для дітей з різними захворюваннями. Важлива тут реабілітаційна функція одягу, яка дозволяє підвищити якість життя хворих дітей [9].

Тому аналіз відхилень з позиції у стані здоров'я дітей шкільного віку є актуальним як для медиків, так й для виробників з позиції комфортності одягу для дітей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Велика кількість наукових робіт, присвячених здоров'ю школярів, звертає увагу на те, що сьогодні школа пред'являє значні вимоги до дитини, що нерідко не відповідають її фізіологічним можливостям [5]. В результаті цього збільшується емоційне й нервово-психічне навантаження на центральну нервову систему. Поряд із цим спостерігається зниження фізичної активності дітей та порушення режиму їх праці та відпочинку [6,7]. Слід, також, відзначити послаблення медичного забезпечення освітанських установ, особливо мало уваги приділяється питанням попередження захворювань та оздоровлення дітей [8]. На підставі багаторічного вивчення проблем здоров'я дітей шкільного віку було досягнуто висновку, що ці питання можуть бути вирішені лише за умов спільної зацікавленості батьків, школи та суспільства.

Для оцінки стану здоров'я школярів та факторів, що впливають на нього, була обрана загальноосвітня школа № 18 м. Хмельницького.

Виклад основного матеріалу досліджень

З метою отримання об'єктивної інформації щодо стану здоров'я школярів було проведено поглиблений огляд дітей, який проводився за участю лікарів – педіатрів, невролога, отоларинголога, ендокринолога, офтальмолога, хірурга, гастроентеролога, кардіолога, стоматолога, дерматолога, психолога.

Для уточнення діагнозів використовувалися методи ультразвукової діагностики та електрокардіограми. Показники здоров'я дітей були занесені до електронної бази даних, за результатами статистичної обробки визначались групи здоров'я дітей певних вікових категорій та відхилення в стані їх здоров'я. Поряд із цим вивчались умови проживання та виховання дітей у сім'ї за методом інтерв'ю та шляхом анкетування.

Групою спеціалістів дитячої міської поліклініки були обстежені 1066 школярів, з них молодшого шкільного віку – 416 дітей, середнього – 520 дітей, старшого – 130 дитини.

За результатами медичного обстеження школярі були розподілені за групами здоров'я (рис. 1).

З рис. 1 видно, що до групи здорових було віднесено 24,3 % школярів, до другої групи здоров'я – 30,2 %, у третю групу входили 45,1 % школярів.

Поширеність відхилень у стані здоров'я дітей школи подано на рис. 2.

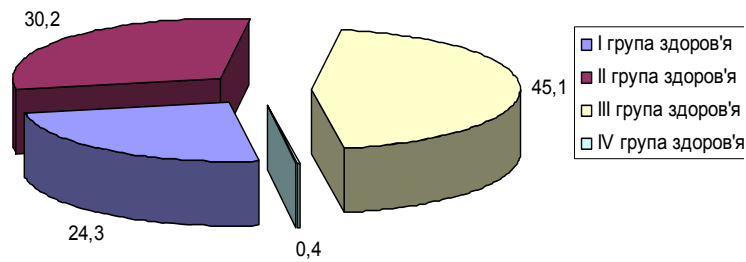

Рис. 1. Розподіл учнів загальноосвітньої школи № 18 м. Хмельницького за групами здоров'я (%)

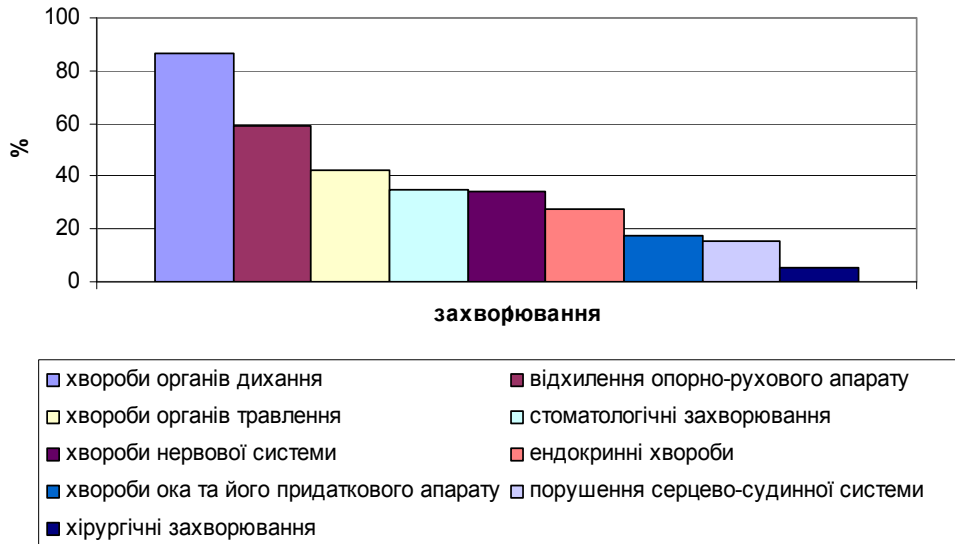

Рис. 2. Поширеність відхилень у стані здоров'я дітей загальноосвітньої школи № 18 м. Хмельницького

Перше місце серед виявлених відхилень у стані здоров'я дітей посідають захворювання верхніх дихальних шляхів – 86,7 %, до якого входять хронічні тонзиліти – 36,7 %, викривлення перегородки носа – 43,4 %, аденоїдні вегетації – 18,5 %.

На другому місці знаходяться відхилення опорно-рухового апарату: у 59 % дітей спостерігаються порушення постави, у тому числі 16,2 % виявлено плоскостопість, у 14,4 % – сколіози, у 9,8 % – деформація грудної клітки. Це свідчить, що розробка та випуск побутових виробів, які формують нормальну осанку є актуальним.

Третє місце посідають хвороби органів травлення – 42,2 %, серед яких 30,4 % становлять дискінезії жовчовивідних шляхів (ЖВХ), 18,4 % – функціональні порушення шлунково-кишкового тракту (ЖКТ), 14,4 % – хронічний гастродуоденіт, 10,3 % – хронічний холецистит, 10,7 % у структурі гастроентерологічної патології займав реактивний панкреатит.

Стоматологічна патологія становила 34,8 %. Слід відзначити високий рівень порушень нервової системи – 34,4 %. Серед школярів, як видно з рис. 2 – 27,8 % мають ендокринну патологію. Офтальмологічну патологію виявлено в 17,6 % дітей. Серед порушень серцево-судинної системи, що відмічені у 15,4 % дітей. Хірургом у 5,3 % дітей була виявлена патологія, що потребує хірургічного лікування.

За річний період протягом навчання в школі число дітей I групи здоров'я збільшилося лише на 2,6 %, а III групи здоров'я – на 8,2 %. Це свідчить про те, що здоров'я школярів не має тенденції до покращення. Важливим, крім шкільних факторів, є вивчення впливу на показники здоров'я школярів умов їх проживання та виховання в сім'ї.

Аналізуючи анкети, що заповнювали батьки дітей, було визначено значне порушення дітьми режимних моментів. Найбільш серйозним порушенням є ігнорування фізичних вправ – тільки 24 % дітей займалися фізкультурою в домашніх умовах, до 39 % дітей понад дві години переглядає телепередачі та більш ніж 45 % проводять до 3 годин за комп'ютером. Підготовка домашніх завдань займає три години в 18,8 % дітей молодших класів, 38,7 % – у школярів середніх класів і понад три години – у 33,8 % дітей старших класів. Ці дані свідчать про значний напружений робочий день учнів шкіл.

За спостереженнями батьків, у 38,7 % дітей молодших класів та в 46,7 % дітей старших класів відмічено знижену працездатність, поряд із цим батьки вказують на підвищену захворюваність дітей.

Аналіз результатів анкетування показав, що батьками до групи дітей, що часто хворіють, зараховано 23,6 % школярів молодших класів, 32,4 % дітей середніх класів і 22 % учнів старших класів.

Як показали результати опитування, дітьми використовується різноманітний побутовий одяг: спортивні костюми, трикотажні вироби, комплектні вироби.

Одяг недостатньо комфортний, зручний в одяганні, зніманий, носінні. Не має властивостей бажаних

або і обов'язкових для задовільного психологічного фізіолого – гігієнічного стану дитини.

Зручність та комфорт одягу визначається ергономічними властивостями та досягається за рахунок використання гігієнічних матеріалів, конструкцій та методів технологічної обробки [10]. Потребу в ергономічному одязі за сферами життя дитини відображено рис. 3.

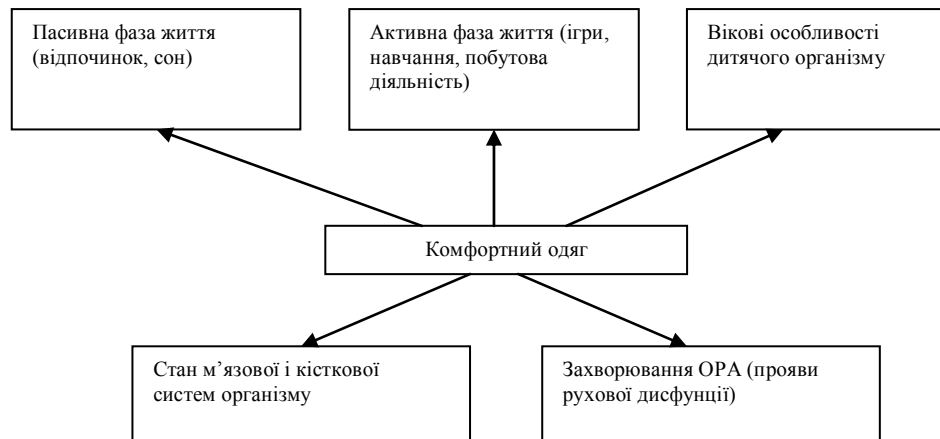

Рис. 3. Потреба ергономічного одягу за сферами життя дитини

Тобто комфортність одягу перш за все визначається станом м'язової та кісткової систем дитячого організму, які проявляються в руховій дисфункції через захворювання ОРА.

Інтенсивні темпи росту і розвитку дитячого організму визначають короткий термін експлуатації дитячого одягу через невідповідність його розмірів змінюваним антропометричним характеристикам тіла. Саме ця причина викликає 80 % заміни речей у гардеробі дитини [9].

При створенні нових моделей одягу для дітей різних вікових груп потрібен диференційований підхід до розробки вимог до виробу залежно від виду одягу, його призначення і застосування.

Опитування лікарів про пріоритети вимог до одягу для дітей з захворюваннями порушеннями ОРА показало наступний розподіл:

1 – комфортність; 2 – не сковувати вільність рухів; 3 – корекція постави; 4 – укріпити зовнішню поверхню рукава.

Матеріали повинні бути гігієнічними і еластичними як для підтримки м'язів, так і вільності рухів.

Висновки

Отже, питання здоров'я дітей шкільного віку може бути вирішено за умов спільної зацікавленості батьків, школи та суспільства. Довготривале перебування в статичній «позі учня», низька рухлива активність, небажання сучасних школярів займатися спортом приводить до викривлення хребта та розвитку сколіозу у дітей. Це пояснює необхідність створення ергономічного дитячого одягу з урахуванням сфери життя дитини.

Література

1. Моїсеєнко Р.О. Організація медичної допомоги дітям і підліткам в Україні, проблеми реформування / Моїсеєнко Р.О // Актуальні проблеми організації медичного забезпечення дітей і підлітків. – Харків. – 2002. – С. 3-17.
2. Коренев М.М. Основні проблеми медичного забезпечення дітей і підлітків / Коренев М.М // Актуальні проблеми організації, медичного забезпечення дітей і підлітків. – Харків. – 2002. – С. 20-24.
3. Пономаренко В.М. Міжгалузевий комплексний підхід до охорони здоров'я дітей в сучасних умовах / Пономаренко В.М // Мат-ли 11-го з'їзду педіатрів України «Актуальні проблеми педіатрії на сучасному етапі». – К., 2004. – С. 22.
4. Неділько В.П. Стан здоров'я школярів великого міста / Неділько В.П., Камінська Т.М., Руденко С.А., Пінчук Л.П // Клиническая педиатрия. – К., 2008. – № 10. – С. 71-75.
5. Неділько В.П. Шляхи покращення здоров'я школярів / Неділько В.П., Камінська Т.М., Руденко С.А // Перинатология и педиатрия. – 2006. – № 1. – С. 129-132.
6. Полька Н.С. Гігієнічні проблеми на початку реформи освіти в Україні / Полька Н.С., Єременко Г.М., Гозак С.В. та ін // Актуальні питання гігієни та екологічної безпеки України. – К., 2002. – С. 92-93.
7. Полька Н.С. Гігієнічне забезпечення оптимальних умов життєдіяльності дітей – основа збереження їх здоров'я / Полька Н.С // Мат-ли до круглого столу «Сучасна загальноосвітня школа та репродуктивне здоров'я». – К., 2003. – С. 22-23.
8. Неділько В.П. Шляхи покращення стану здоров'я дітей шкільного віку / Неділько В.П., Камінська Т.М., Руденко С.А // Гігієна населених місць. – Вип. 44. – К., 2004. – С. 546-549.
9. Коблякова Е. Б. Анализ возрастной динамики изменчивости размерных признаков, определяющих внешнюю форму тела детей младшего школьного возраста / Коблякова Е.Б., Мацевская

Ю.А // Швейная промышленность – 2006. – № 2. – С.46-48.

10. Славінська А. Л. Концептуальне обґрунтування моделі проектування одягу для дітей з порушеннями опорно- рухового апарату / Славінська А.Л., Гайдашевська О.Б // Вісник ХНУ – 2009. – № 5. – С.211-214.

11. Шершнева Л. П. Современные подходы к проектированию динамически комфортных конструкций детской одежды/ Шершнева Л.П., Ларькина Л.В // Швейная промышленность – 2004. – № 5. – С.42-46

12. Тихонова Т.П. Одежда как оздоровления человека/ Тихонова Т.П., Захватова Е.В., Иванова Л.В // Швейная промышленность – 2006. – № 3. – С.31-32.

Надійшла 4.11.2010 р.

УДК 687.519.2: 746.004

І.О. ЗАСОРНОВА

Хмельницький національний університет

ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ ХРЕСТОПОДІБНИХ СТІБКІВ ОРНАМЕНТІВ ВИШИВКИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОДЯГУ

Розроблено методику визначення технологічних параметрів вишивки. За запропонованою методикою визначені мінімальний та максимальний розміри хрестів української національної вишивки, їх раціональні значення.

The method of determination of technological parameters of embroidery is developed. After the offered method the minimum and maximal sizes of crosses of Ukrainian national embroidery are certain, them rational values.

Ключові слова: вишивка, орнамент, хрест, стібок.

Постановка проблеми

Сьогодні вивчення національного одягу має практичне значення, оскільки використовуючи складові орнаменту можливо створювати сучасні костюми (для щоденного носіння і для урочистих подій). Аналіз роботи відомих швейних підприємств показує, що за останні роки на українському ринку значно збільшилось виробництво одягу з вишивкою. Оздоблення костюмів вишивкою, виконаною технікою хрест, виготовляють з урахуванням технологічних параметрів орнаментів, використовуючи якісні матеріали.

Виконання ручної вишивки є досить трудомісткий процес і потребує високої майстерності робітника. В масовому виробництві орнаменти української національної вишивки відтворюють за допомогою вишивальних машин. Прикладом масового випуску виробів з вишивкою є робота компаній: “Space for Ladies”, м. Черкаси (виготовлення жіночих костюмів); “Слобожанка”, м. Харків (виготовлення жіночого одягу); “Доброс”, м. Львів (виготовлення сценічних українських костюмів) тощо. При створенні такого одягу, характерним є індивідуальний підхід в процесі виробництва. Наприклад, на деталях із замкнутим контуром (манжетах, по низу спідниці тощо), виникає потреба розміщення орнаментів із завершеним рапортом [1], що неможливо виконати без урахування таких технологічних параметрів вишивки, як розміри стібків.

Отже, виконання машинної вишивки на костюмах потребує розробки певних рекомендацій щодо її виготовлення. При цьому, потрібно дотримуватись високих естетичних вимог щодо зовнішнього вигляду і якісного виконання оздоблення, враховуючи вид одягу (верхній). Для практичного виконання оздоблення і точного розміщення його на деталях костюму, одним із важливих параметрів є розмір структурних елементів (хрестів), які утворюють орнамент. Вибір оптимальних розмірів хрестів можливо здійснити на основі досліджень орнаментів вишивки верхнього національного одягу. Тому, актуальним є питання щодо визначення технологічних параметрів вишивки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Аналіз літературних джерел і програмних редакторів вишивки показав, що існуючі способи заповнень орнаменту хрестоподібними стібками базуються на конкретних програмних пакетах і не дозволяють встановити чіткі загальні закономірності формування елементів вишивки [2, 3]. Це часто призводить до утворення дефектів у виконанні вишивки. Наприклад, дефекти деформації виникають при виконанні вишивки на товстій тканині стібками малих розмірів; візуальні дефекти – при невідповідності розміру хреста товщині нитки, “утоплення” стібків в тканині; дефекти, які впливають на технологічність програми при вишиванні пов’язані з чутливістю вишивальних автоматів до коротких стібків і накопичення великої їх кількості в одному місці тощо.

Постановка мети дослідження

Метою дослідження є розробка методики, яка дозволяє визначити технологічні параметри вишивки.

Задачі дослідження

Для досягнення мети роботи в процесі дослідження поставлені наступні взаємопов’язані задачі:

- розробити методику для визначення технологічних параметрів вишивки;
- провести аналіз і обрати спеціальне програмне забезпечення для обробки даних розробленої